

BÀI 4

KHỞ NGHĨA HAI BÀ TRƯNG

(Năm 40)

Đầu thế kỉ I, nước ta bị nhà Hán đô hộ. Thái thú ⁽¹⁾ quận Giao Chỉ là Tô Định nổi tiếng tham lam, tàn bạo. Bấy giờ ở huyện Mê Linh (vùng đất nay thuộc thành phố Hà Nội) có hai chị em là Trưng Trắc, Trưng Nhị. Sinh ra và lớn lên trong cảnh nước mất nhà tan, hai chị em sớm có lòng căm thù quân xâm lược. Trưng Trắc cùng chồng là Thi Sách liên kết với các thủ lĩnh khác chuẩn bị cùng nổi dậy. Chính lúc đó, Thi Sách bị Tô Định bắt và giết hại. Hai Bà Trưng càng quyết tâm khởi nghĩa để đền nợ nước, trả thù nhà.

– Hai Bà Trưng kêu gọi nhân dân khởi nghĩa trong hoàn cảnh nào ?

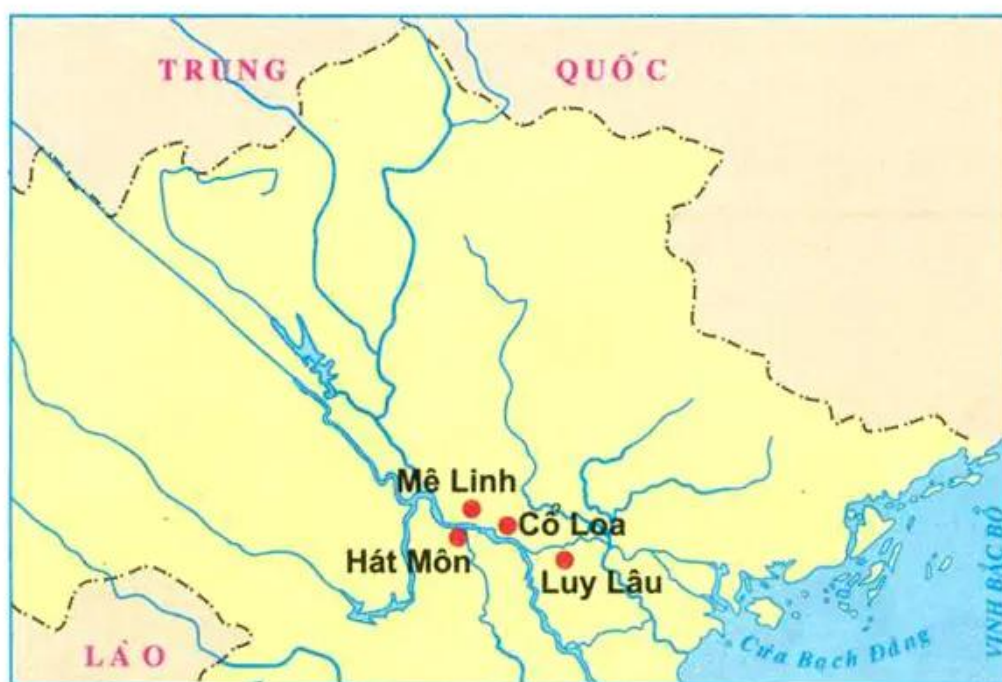
Hình 1. Hai Bà Trưng cưỡi voi ra trận (tranh dân gian Đông Hồ)

(1) Thái thú : chức quan cai trị một quận thời nhà Hán đô hộ nước ta.

Mùa xuân năm 40, tại cửa sông Hát (Hát Môn, Hà Tây), Hai Bà Trưng phát cờ khởi nghĩa. Nghĩa quân nhanh chóng làm chủ Mê Linh. Từ Mê Linh, nghĩa quân tiến xuống đánh chiếm Cổ Loa (Đông Anh, Hà Nội) ; rồi từ Cổ Loa, tấn công Luy Lâu (Thuận Thành, Bắc Ninh), trung tâm của chính quyền đô hộ. Bị đòn bất ngờ, quân Hán không dám chống cự, bỏ hết của cải, vũ khí, lo chạy thoát thân. Tô Định sợ hãi đã cắt tóc, cạo râu, mặc giả thường dân, lẩn vào đám tàn quân trốn về Trung Quốc.

Trong vòng không đầy một tháng, cuộc khởi nghĩa hoàn toàn thắng lợi.

Sau hơn hai thế kỉ bị phong kiến nước ngoài đô hộ (từ năm 179 TCN đến năm 40), lần đầu tiên nhân dân ta đã giành và giữ được độc lập trong hơn ba năm.

Hình 2. Lược đồ khu vực chính nổ ra khởi nghĩa Hai Bà Trưng

– Em hãy trình bày tóm tắt cuộc khởi nghĩa Hai Bà Trưng theo lược đồ trên.

Oán hận trước ách đô hộ của nhà Hán, Hai Bà Trưng đã phát cờ khởi nghĩa, được nhân dân khắp nơi hưởng ứng.

Không đầy một tháng, cuộc khởi nghĩa đã thành công.

Sau hơn hai thế kỉ bị phong kiến phương Bắc đô hộ, đây là lần đầu tiên nhân dân ta đã giành được độc lập.

CÂU HỎI

1. Em hãy kể lại cuộc khởi nghĩa của Hai Bà Trưng. (Khởi nghĩa nổ ra trong hoàn cảnh nào? Bắt đầu từ đâu và diễn ra như thế nào ? Nêu kết quả của cuộc khởi nghĩa)
2. Em hãy nêu một tên phố, tên đường, đền thờ hoặc một địa danh nào đó nhắc ta nhớ đến khởi nghĩa Hai Bà Trưng.